

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce **kpt. Bc. M. H.**, zastoupeného JUDr. Jiřím Novákem, advokátem, se sídlem Praha 4, Na Strži 2102/61a, proti žalovanému **prvnímu náměstkovi policejního prezidenta**, se sídlem Praha 7, Strojnická 935/27, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2023, č. j. 9 Ad 16/2022 - 46,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**

II. Žalovaný **je p o v i n e n** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti **8 228 Kč** k rukám zástupce žalobce JUDr. Jiřího Nováka, advokáta, do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

[1] Žalobce se žalobou podanou k Městskému soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 8. 2022, č. j. PPR-22770-6/ČJ-2022-990131, kterým bylo rozhodnuto o jeho odvolání proti rozhodnutí ředitele Pyrotechnické služby Policie ČR (dále jen „prvostupňový správní orgán“ nebo „služební funkcionář“) ze dne 19. 4. 2022, č. j. PYRO-623-14/ČJ-2021-9400KR, vydanému ve věcech služebního poměru. Předmětem správního řízení bylo posouzení žádosti žalobce o doplatek služebního příjmu. Žalobci byl v období od 24. 5. 2017 do 30. 9. 2018 přiznán *základní* tarif služebního příjmu dle § 114 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních

sborů (dále „zákon o služebním poměru“). Žalobce je přesvědčen, že v předmětném období naplnil znaky pro přiznání *zvýšení základního tarifu* služebního příjmu o 10 %, neboť jeho výkon služby fakticky odpovídal směnnému režimu služby dle § 53 odst. 4 zákona o služebním poměru. Žalobce totiž tvrdí, že mu byla pravidelně nařizována služební pohotovost, čímž byl dle jeho názoru nahrazován výkon služby. Měl mu tedy být přiznán *zvýšený základní tarif* s ohledem na § 114 odst. 2 zákona o služebním poměru.

[2] Služební funkcionář **výrokem I.** svého rozhodnutí zamítl žádost o doplatek služebního příjmu za období od 24. 5. 2017 do 2. 6. 2018 z důvodu promlčení dle § 206 zákona o služebním poměru, protože lhůta pro uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru podle § 207 odst. 1 téhož zákona činí 3 roky, není-li stanoveno jinak, a marně uplynula dnem 3. 6. 2021 (dnem doručení žádosti). **Výrokem II.** zamítl žádost o doplatek služebního příjmu, neboť systém výkonu služby oddělení *stálá trhací jáma* odboru specializovaných činností Pyrotechnické služby Policie České republiky (dále též jen „*oddělení stálá trhací jáma*“ nebo „*expozitura stálá trhací jáma*“) nenaplnuje podmínky směnného režimu služby a s tím související zvýšení základního tarifu služebního příjmu o 10 % (tudíž žalobci nevznikl právní nárok na doplacení služebního příjmu). **Výrokem III.** přiznal prvostupňový orgán žalobci nároky na doplatek služebního příjmu za období od 3. 6. 2018, a to konkrétně za měsíce únor 2019, duben 2019, srpen 2019, únor 2020 a duben 2020, neboť systém výkonu služby při plnění služebních úkolů ve Vrběticích naplňoval podmínky směnného režimu služby a s tím související zvýšení základního tarifu služebního příjmu o 10 % (tím žalobci vznikl právní nárok na doplacení služebního příjmu v celkové výši 25.525 Kč). **Výrokem IV.** byly zamítnuty nároky žalobce na doplatek služebního příjmu za období od 3. 6. 2018, pokud jde o měsíce červen 2018, červenec 2018, srpen 2018 až prosinec 2018, leden 2019, březen 2019, květen 2019, červen 2019, červenec 2019, září 2019 až prosinec 2019, leden 2020, březen 2020 a květen 2020 až září 2020, neboť systém výkonu služby žalobce při plnění služebních úkolů ve Vrběticích nenaplnoval podmínky směnného režimu služby a s tím související zvýšení základního tarifu služebního příjmu o 10 % (žalobci tak nevznikl právní nárok na doplacení služebního příjmu).

[3] Žalobce se odvolal proti výrokům I., II. a IV. tohoto rozhodnutí. Žalovaný změnil část výroku prvostupňového rozhodnutí tak, že v návěti nahradil slova „*ve věci žádosti o doplatek služebního příjmu a návrhu na zahájení řízení ve věcech služebního poměru v této věci dle ustanovení § 178 zákona doručené dne 3. 6. 2021*“ slovy „*ve věci žádosti o doplatek služebního příjmu doručené dne 3. 6. 2021*“. Dále změnil část výroku II. prvostupňového rozhodnutí tak, že nahradil slova „*žádost o doplatek služebního příjmu, neboť systém výkonu služby oddělení stálá trhací jáma odboru specializovaných činností Pyrotechnické služby Policie České republiky nenaplnuje*“ slovy „*žádost o doplatek služebního příjmu, vyjma části žádosti, o níž je rozhodnuto výrokem v bodu č. I, III a IV, neboť systém výkonu služby skupiny stálá trhací jáma odboru munice Pyrotechnické služby v období od 3. 6. 2018 do 30. 9. 2020 nenaplnoval*“. Ve výroku IV. žalovaný nahradil slova „*červen 2018, červenec 2019 srpen 2018*“ za „*červen 2018, červenec 2018, srpen 2018*“. V ostatních částech výrok prvostupňového rozhodnutí potvrdil.

[4] Žalobce se proti rozhodnutí žalovaného bránil žalobou u Městského soudu v Praze.

pokračování

[5] Městský soud žalobě vyhověl, neboť rozhodnutí žalovaného shledal nepřezkoumatelným. Dle jeho názoru se žalovaný dostatečně nezabýval samotným výkonem služební pohotovosti žalobce a omezil se jen na zhodnocení rozdílů mezi institutem *služební pohotovosti* a *dobou služby*. Žalovaný v podstatě setrval na prostém vyložení obecných tezí k dotčeným institutům a identifikaci jejich rozdílů tak, jak jsou uvedeny v zákoně o služebním poměru, aniž by vzal v potaz žalobcovy námitky. Na základě uvedeného dospěl žalovaný k tomu, že služební pohotovost nelze považovat za výkon služby a rovněž ani další směnu, aniž by jakkoli reagoval na podstatu žalobcovy argumentace. Žalobci se tak nedostalo konkrétní odpovědi na jím uplatněnou námitku o pravidelném nařizování služební pohotovosti a její obsahové shodě s výkonem služby. Městský soud poukázal na obdobný případ řešený Nejvyšším správním soudem (dále též jen „NSS“), v rozsudku ze dne 16. 12. 2022, č. j. 1 As 247/2021 - 40, jenž se zabýval obdobnou otázkou ve vztahu k úpravě obsažené v zákoně č. 221/1999, o vojácích z povolání.

[6] Žalovaný dle městského soudu nepochopil podstatu sporu, což plyne například z jeho trvání na nepřenositelnosti závěrů plynoucích z výše uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu či rozsudku Soudního dvora Evropské unie (SDEU) ze dne 21. 2. 2018 ve věci *Ville de Nivelles v. Rudy Matzak* (C-518/15) na daný případ. Takový závěr je dle městského soudu předčasný, neboť žalovaný se v projednávaném případě nezabýval konkrétními podmínkami výkonu služební pohotovosti, a tedy nemohl oba případy odpovídajícím způsobem porovnat.

[7] Městský soud rovněž upozornil, že nezabýval-li se žalovaný materiálním posouzením služební pohotovosti vykonávané žalobcem, nestaly se součástí správního spisu podklady, ze kterých by bylo možné posoudit faktickou povahu tohoto výkonu. Žalovaný tedy nedostatečným způsobem zjistil skutkový stav, přičemž důvodnost žalobcových tvrzení nemohl městský soud sám vyhodnotit s ohledem na nedostatek podkladů ve správním spisu.

[8] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[9] Stěžovatel rozporuje zejména závěry vyslovené v odst. 24 až 36 odůvodnění napadeného rozsudku, kde se městský soud zabýval naplněním zákonných podmínek nařizování služební pohotovosti a charakterem činností vykonávaných ve služební pohotovosti. Dle názoru stěžovatele soud vycházel z nepřiléhavé a rozporné judikatury.

[10] Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 247/2021-40, se dle žalovaného týkal služební pohotovosti v režimu zákona o vojácích z povolání, tudíž zcela rozdílné právní úpravy; obě úpravy je přitom třeba od sebe odlišovat (zde stěžovatel odkazuje na nálezy Ústavního soudu ze dne 16. 11. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 20/09). Žalobce se navíc v tehdejší věci domáhal náhrady za výkon služby v rámci pohotovosti držené v místě výkonu služby. Kdyby stěžovatel zacházel stejně s příslušníky, kteří vykonávají službu nebo přesčasy na služebně, a s těmi, kteří mají nařízenou služební pohotovost v místě bydliště, dopustil by se nepřipustné diskriminace. Služební pohotovost držená v místě bydliště nezpůsobuje stejně intenzivní zásah do sféry příslušníka bezpečnostního sboru, což

vyplývá i ze způsobu jejího odměňování (§ 126 zákona o služebním poměru). Nejvyšší správní soud se navíc v citovaném rozsudku vůbec nevyjadřoval ke *směnnému režimu*. Předmětem řízení, který vymezil žalobce, byla otázka naplnění zákonných podmínek *směnného režimu*, nikoliv *služební pohotovosti*. Žalobce nedoložil, že by v době nařízení služební pohotovosti musel konat nějakou činnost, nebo že mu byl nařízen služební úkol. Dále se stěžovatel věnuje rozdílům mezi *dobou služby* a *služební pohotovostí*.

[11] Městský soud svým rozsudkem nesprávně zavázal stěžovatele k tomu, aby posoudil naplnění zákonných podmínek nařizování služební pohotovosti a charakter činností vykonávaných příslušníky v jejím rámci. To by se míjelo s předmětem sporu, neboť *služební pohotovost* nemůže tvořit *směnný režim služby*. Městský soud dále bagatelizoval význam místa, v němž příslušník drží pohotovost; dle jeho názoru místo držení pohotovosti není podstatné, což však nijak neodůvodnil. Zákon o služebním poměru a zákon o vojácích z povolání přitom tuto okolnost výslovně odlišují. Například z § 126 odst. 1 a 2 zákona o služebním poměru plyne značný rozdíl ve výši odměny za služební pohotovost na služebně a mimo služebnu. Zákon o vojácích z povolání upravuje místo držení služební pohotovosti v § 30 odst. 3. Definice pracovní doby, jako doby skutečného plnění úkolů, ostatně plyne i z rozsudku SDEU ve věci C-518/18.

[12] Stěžovatel se zabýval nejenom formálními podmínkami, ale i materiální stránkou *směnného režimu služby*. Tvrzení městského soudu, že tomu tak nebylo, jsou nepravdivá. Stěžovatel detailně posoudil faktický výkon služby při nerovnoměrném rozvržení doby služby žalobce. Služba byla konána v jednosměnném režimu při nerovnoměrném rozvržení doby služby. Z rozhodnutí stěžovatele jasně plyne, že *služební pohotovost* držená žalobcem v místě jeho bydliště je pro *směnný režim* zcela irelevantní a nemůže být jeho součástí. Městský soud rovněž svou argumentací popírá náplň *služební pohotovosti*, jak ji předpokládá zákon. Ve svém rozsudku uvádí, že žalobce jasně poukazoval na to, že *služební pohotovost* mu byla nařizována za účelem pokrytí nepřetržitého provozu a že byla obsahově shodná s náplní běžného výkonu služby. Soud ale podle stěžovatele opomenul, že z žádosti a z tvrzení žalobce jasně plyne, že považuje za povinnost reagovat na „*pokyn zaměstnavatele*“ a dostavit se do místa případného výkonu služby. Žalobce tedy v době *služební pohotovosti* pouze reaguje na oznámení, jímž mu je nařizován výkon *služby přesčas*, k němuž je povinen se dostavit na sdělené místo. Stěžovatel opakuje, že ze *služební pohotovosti* nelze činit výkon služby a ani ji nelze započítávat do *směnného režimu služby*. Nadto žalobce celou dobu nepřijatelně zaměňuje instituty *služební pohotovosti*, *výkonu služby* a *směnného režimu*. Stěžovatel nesouhlasí ani se závěrem městského soudu vycházejícím z tvrzení žalobce, že příslušníkům *oddělení stálá trhací jáma* je v době *služební pohotovosti* nařizována činnost, jež je hlavní náplní výkonu služby. Pokud byl v době *služební pohotovosti* žalobci nařízen výkon služby, jednalo se o *službu přesčas*. I z těchto tvrzení pak plyne, že žalobce byl v průběhu držení *služební pohotovosti* pouze připraven na výkon služby. Pokud mu v rámci *nařízené služební pohotovosti* byl nařízen výkon služby *přesčas*, náležel mu za to služební příjem v souladu s § 126 odst. 3 zákona o služebním poměru.

[13] Pokud jde o podklady, na jejichž základě by bylo možno uvažovat o faktické povaze držení *služební pohotovosti* (v místě bydliště žalobce), ty stěžovatel neopatřil z důvodu nehospodárnosti a nadbytečnosti takového postupu, neboť dle svého názoru zjistil skutkový stav bez důvodných pochybností. Městský soud nesprávně právně identifikoval otázku,

pokračování

kteřá je podstatou řízení, protože stěžovateli uložil posoudit, jakým způsobem probíhal *výkon služební pohotovosti* žalobce v dotčeném období, zda byl tento postup v souladu se zákonem o služebním poměru a jaký byl charakter činností vykonávaných v době *nařízené služební pohotovosti*. Dále stěžovatel namítá, že městský soud překročil dispoziční zásadu, pozměnil-li argumentaci žalobce, která nevychází z jeho žádosti ani z odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí.

[14] Žalobce ve svém vyjádření uvedl, že stěžovatel stále klade důraz na doslovné znění zákona (formální stránku), aniž by byl ochoten věcně zkoumat povahu uplatněného nároku a aplikovat na skutkový stav relevantní právní úpravu. Žalobce je přesvědčen, že městský soud správně vyhodnotil průběh řízení a základ žalobní argumentace. Od zahájení řízení neměnně tvrdí, že systém výkonu služby v rámci *expozitury stálá trhací jáma* vykazuje prvky *víceměnného režimu služby*. Výkon služby byl v rozhodném období rozvržen tak, že byla zajištěna služba nepřetržitě, včetně víkendů a svátků. O tom, že *služební pohotovost* nahrazovala *nepřetržitý provoz*, svědčí fakt, že žalobce měl nejpozději do 15 minut od prvotního kontaktu se služebním funkcionářem zahájit přesun na místo zákroku. Zde vykonával obdobné úkoly, které plnil v rámci *výkonu služby*. *Služební pohotovost* tak opakovaně navazovala na *výkon služby*. Ve své podstatě se tak jednalo o další směnu.

[15] Z kasační stížnosti je zřejmé, že stěžovatelovým jediným kritériem pro rozlišení, zda žalobce vykonával v rámci služební pohotovosti službu, či nikoliv, je dikce zákona. Stěžovatel totiž vychází z toho, že nelze vykonávat *službu* a *služební pohotovost* naráz. Tudíž buď žalobce *vykonával službu*, nebo *držel služební pohotovost*, anebo *v rámci služební pohotovosti vykonával přesčas*. Podle žalobce však nařízením *služební pohotovosti* je a byl zajišťován *nepřetržitý provoz*. *Služební pohotovost* byla nařizována každý den, bez ohledu na to, zda byl pracovní týden, nebo den odpočinku. Stěžovatelův přístup je v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu. Podle ní je *služební pohotovost* institut pro pokrytí nahodilých, ne zcela předvídatelných událostí, a neslouží k zajištění pravidelné činnosti. Lze ji využívat jen v nezbytně nutné míře. „*Důležitý zájem služby*“ byl objasněn již v rozsudku ze dne 26. 9. 2012, č. j. 6 Ads 151/2011-126. Ačkoliv v něm Nejvyšší správní soud pracuje s důležitým zájmem služby v souvislosti s *nařizováním přescasu*, nelze předpokládat, že jiný význam bude mít u *nařízení služební pohotovosti*. V rozsudku se Nejvyšší správní soud vyjádřil i k pojmu „*výjimečnost*“ služby přesčas. Ta je zmiňována v jeho judikatuře opakovaně.

[16] Fakt, že *služební pohotovost* lze nařídit pouze výjimečně a v důležitém zájmu služby, jednoznačně potvrzuje Metodické doporučení vedoucího odboru personálního Policejního prezidia České republiky ze dne 2. 1. 2018, „*Zásady rozvrhování doby služby*“, č. j. PPR-347-1/ČJ-2018-990760, které žalobce ke svému vyjádření připojil. Z čl. 17 odst. 1 a odst. 2 doporučení plyne, že služební funkcionáři Pyrotechnické služby postupují při nařizování *služební pohotovosti* v rozporu se zákonem i s interními pravidly Policejního prezidia. Podle doporučení lze *služební pohotovost* skutečně nařídit pouze ve výjimečných případech, a nikoliv jí nahrazovat druhou směnu. Příslušník je povinen vykonávat *služební pohotovost* v místě určeném vedoucím příslušníkem. Podle žalobce pro rozdělení směn neexistoval žádný legitimní důvod; ze strany služebně nadřízených orgánů se jednalo o snahu o obcházení zákona.

[17] Rozsudek SDEU C-518/15 je podle žalobce pro věc významný. SDEU rozlišuje pohotovost, v jejímž rámci je službu konající povinen být toliko zastizitelný, bez nutnosti se dostavit na pracoviště, a pohotovost, v rámci které je povinen reagovat na povolání nadřízeného a do určité doby se dostavit na místo jím určené. Žalobce míní, že povinnost příslušníka držícího pohotovost zahájit do 15 minut od prvotního kontaktu se služebním funkcionářem přesun na místo zákroku, je, i v intencích judikatury SDEU, vlastní *výkonu služby*, respektive *směnnému režimu*. Rozsudek SDEU se nedotýká otázky odměňování pracovníků; to ale žalobce nerozporoval.

[18] Podle žalobce stěžovatel na jeho argumenty od samého počátku řízení vůbec nereaguje, ač musí prokázat, že *služební pohotovost* není ze strany policie využívána k jiným účelům a za jiných podmínek, než připouští platná právní úprava (jak to plyne například z rozsudku NSS ze dne 26. 9. 2012, č. j. 6 Ads 151/2011-126). S přenesením důkazního břemene na stěžovatele pak souvisí i řádné odůvodnění jeho rozhodnutí. Stěžovatel měl náležitě odůvodnit své postupy a řádně zdokumentovat, z jakých podkladů při rozhodování vycházel.

[19] Žalobce poukazuje i na to, že stěžovatel dosud do spisu nezaložil úplný přehled všech vykazovaných hodin služby žalobce v rámci systému EKIS (ekonomický informační systém); spokojil se s omezeným přehledem hodin *výkonu služby*, eventuálně *služby přesčas*. Žalobce tedy souhlasí s městským soudem v tom, že stěžovatel neprokázal, že *služební pohotovost* není využívána k jiným účelům a za jiných podmínek, než které připouští právní úprava. Teprve překrytí plánů služeb obou příslušníků expozitury *stále trhací jámy* ukazuje, že cílem plánování *základní doby služby* a *služební pohotovosti* je 100% pokrytí všech dní každého kalendářního měsíce. Plány služeb tohoto oddělení, které se lehce liší od ostatních expozitur, je dle žalobce nutné hodnotit ve dvou obdobích. První, ve kterém bylo realizováno „*opatření Vrbětice*“, bylo charakteristické institutem zneužívání *přesčasů* (říjen 2014 až září 2020); ve druhém, následujícím období se již způsob plánování služeb a pohotovostí v podstatě kryje s plánováním služeb ostatních expozitur, a je v něm zneužíván institut *služební pohotovosti*. V případě žalobce fakticky ke zneužívání služební pohotovosti docházelo již od dubna 2020. Plány služeb na podporu svých tvrzení žalobce přiložil ke svému vyjádření.

[20] Dle žalobce stěžovatel v samotném textu kasační stížnosti popřel veškerou svou argumentaci a potvrdil důvodnost uplatněného nároku. Stěžovatel sám uvedl, že v době *pohotovosti* je žalobce povinen čekat na prvotní kontakt se služebním funkcionářem a následně zahájit přesun na místo zákroku. Tato náplň je však identická s náplní, kterou vykonává žalobce při *výkonu služby*. Stěžovatel nepřipadně odmítá použitelnost judikatury Nejvyššího správního soudu, poukazuje-li na to, že se týká zákona o vojácích, který má vlastní úpravu *služební pohotovosti*. Podle žalobce jsou podmínky nařízení *služební pohotovosti* podle zákona o služebním poměru přísnější, neboť služební funkcionář musí zvažovat ještě i to, zda je výjimečně splněn předpoklad výkonu *služby přesčas*.

[21] Žalobce nesouhlasí ani s tím, že *služební pohotovost* držená v místě výkonu služby je materiálně zcela jinou pohotovostí, než je-li držena mimo služebnu, na jiném místě. Tento závěr neobstojí již z toho důvodu, že náplň *služby* a *služební pohotovosti* je obsahově stejná. V obou případech má příslušník povinnost použít pro výkon služby *přesčas* služební

pokračování

vozidlo, které je vybaveno stanovenými technickými prostředky; žalobce musí parkovat vozidlo na rozkazem určené adrese. To znamená, že se nesmí v době služební pohotovosti vzdálit z místa parkování služebního vozidla dále, než odkud je schopen zahájit přesun na místo zásahu do 15 minut od prvotního kontaktu se služebním funkcionářem. Na podporu svých tvrzení předložil žalobce čtyři soubory s přehledem plánů služeb za roky 2018 až 2021 obou příslušníků expozitury *Stále trhací jámy* a nařízení služební pohotovosti (rozkazy ředitele Pyrotechnické služby), které byly vydány v rozhodném období v rámci různých expozitur; žalobci byl odepřen přístup k rozkazům týkajícím se jeho expozitury, rozkazy různých expozitur jsou ale v podstatě identické.

[22] Žalobce se tedy ztotožňuje se závěry vyslovenými městským soudem. Jádrem jeho argumentace vždy bylo upřednostňování materiálního hlediska nařízení *pohotovosti*, která může mít charakter *výkonu služby*. Městský soud správně konstatoval, že se stěžovatel s touto argumentací nevypořádal a pouze setrval na obecných závěrech plynoucích ze zákona.

[23] Na vyjádření žalobce reagoval stěžovatel replikou. Doplnuje, že žalobce odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 247/2021-40, a č. j. 4 As 407/2021-50, až v žalobě; stěžovatel tak na tuto argumentaci logicky nemohl ve svém rozhodnutí reagovat. Dále uvedl, že SDEU v rozsudku ve věci C-518/15 konstatoval, že směrnice Evropského parlamentu a rady 2003/88/ES ze dne 4. 11. 2003 neupravuje otázku odměňování pracovníků. Přehledy služeb EKIS založené ve spisovém materiálu dokládají skutečný celkový výkon služby žalobce. Žalobce doložil jím vypracované tabulky až v řízení před kasačním soudem; podle § 109 odst. 5 s. ř. s. by k nim tedy nemělo být přihlédnuto. Nadto jde o tabulky nevěrohodné. Konečně stěžovatel upozorňuje, že se žalobce v žalobě vyjadřoval ke zcela jinému výkonu služby jiných příslušníků Pyrotechnické služby, konkrétně příslušníků expozitur *odboru munice*, nikoliv oddělení *stálá trhací jáma*, v němž byl zařazen žalobce. Městský soud tuto skutečnost zcela přehlédl, nezohlednil ji a bez jakéhokoli odůvodnění v napadeném rozsudku dotváří a napomáhá argumentaci žalobce.

[24] Žalobce v reakci na stěžovatelovu repliku sdělil, že tabulky ze systému EKIS založené ve správním spisu, nejsou výpisem ze systému EKIS (narozdíl od žalobcem předložených tabulek), ale účelově vytvořené tabulky, které byly zpracovány jako podklad pro vypočítání nároku na příplatek toliko v rámci tzv. „*opatření Vrbětice*“. Oproti reálnému stavu služby na expozituře v nich chybí výkaz odsloužených hodin v nařízené služební pohotovosti mimo pracoviště a není v nich vůbec uvedena doba strávená služební pohotovostí.

[25] Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a přípustně uplatněných důvodů. Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 s. ř. s.

[26] Kasační stížnost není důvodná.

[27] Nejvyššímu správnímu soudu je z úřední činnosti známo, že projednávaná věc je jedním z více než dvaceti obdobných případů týkajících se různých příslušníků odboru

munice Pyrotechnické služby, kteří shodně brojí proti rozhodnutím, jimiž byly zamítnuty jejich žádosti o doplatek služebního příjmu. Všichni příslušníci se proti těmto rozhodnutím odvolali a po neúspěchu v odvolacím řízení podali správní žaloby. Jejich žalobní argumentace byla ve všech případech v podstatě stejná, respektive je založená na obdobném skutkovém půdorysu a shodné právní argumentaci (všichni jsou ostatně zastoupeni stejným zástupcem), a to včetně nyní projednávané věci. Žaloby byly městským soudem posouzeny různě; v řízení vedeném pod sp. zn. 6 Ad 9/2022 byla žaloba zamítnuta (tento rozsudek byl posléze zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 10. 2023, č. j. 5 As 29/2023-51), naopak například v řízení vedeném pod sp. zn. 18 Ad 13/2022 nebo sp. zn. 15 Ad 6/2022 bylo žalobě vyhověno. Ve všech případech byly podány kasační stížnosti. Kasační stížnosti žalovaného, které byly obdobného obsahu, již Nejvyšší správní soud řešil například ve věcech vedených pod sp. zn. 2 As 140/2023 a 2 As 194/2023; rozsudky ze dne 14. 7. 2023, č. j. 2 As 140/2023-46 a ze dne 3. 10. 2023, č. j. 2 As 194/2023-45 je zamítl. Jelikož se, jak je již uvedeno výše, jedná o skutkově prakticky stejné případy (liší se jen místo či období výkonu služby jednotlivých žalobců) a neliší se ani procesními stranami uplatněná argumentace, bude v nyní projednávané věci Nejvyšší správní soud vycházet ze svých dřívějších závěrů, neboť neshledal důvod se od nich odchýlit.

[28] Nejvyšší správní soud považuje za vhodné nejprve zjednodušeně shrnout výše uvedenou rozsáhlou argumentaci obou procesních stran. Žalobce tvrdí, že jemu nařízený *výkon služební pohotovosti* byl zastřeným *výkonem služby ve vícesměnném režimu*, za který mu náleží zvýšený základní tarif podle § 114 odst. 2 zákona o služebním poměru. Žalovaný (stěžovatel) trvá na tom, že žalobce nesloužil ve *vícesměnném režimu*, neboť jeho činnost po dobu služební pohotovosti nesplňuje zákonné parametry *výkonu služby*. Odkazuje přitom na skutečnost, že žalobce byl toliko „*na příjmu*“, s čímž souvisela jeho povinnost dostavit se „*na zavolání*“ na místo výkonu služby, kde vykonával *práci přesčas*. Žalobce oponuje tím, že na výkon *služební pohotovosti* nelze nahlížet formalistickým způsobem, ale s ohledem na materiální povahu vykonávané činnosti. Městský soud se postavil na stranu argumentů žalobce, přičemž naznal, že stěžovatel se nezabýval opravdovým jádrem odvolacích námitek, spočívajícím v materiální povaze žalobcem vykonávané činnosti, ale jen teoretickými východisky a rozdíly mezi instituty *pohotovosti a výkonem služby*. Tím dle názoru soudu zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností.

[29] V první řadě se kasační soud zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku, neboť zpravidla jen u přezkoumatelného rozhodnutí lze vypořádat další kasační námítky. Stěžovatel považuje napadený rozsudek za nepřezkoumatelný, neboť městský soud nerozlišoval mezi *služební pohotovostí* drženou na služebně či mimo ni v podmínkách služebního zákona a mezi služební pohotovostí stanovenou v místě výkonu služby nebo na jiném místě podle zákona o vojácích z povolání. Napadený rozsudek rovněž označuje za nedostatečně odůvodněný a nesrozumitelný.

[30] K tomu je třeba uvést, že o nepřezkoumatelný rozsudek se může jednat v případě jeho nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů. K obsahu pojmu samotného se Nejvyšší správní soud mnohokrát vyjadřoval (viz například rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 As 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS). Zdejší soud rovněž k této otázce již vyslovil, že jakkoli je nutné důsledně trvat na dostatečném odůvodnění z hlediska dodržení ústavních

pokračování

principů výkonu soudní moci, nelze tento požadavek vykládat zcela dogmaticky (srov. rozsudek ze dne 30. 4. 2009, č. j. 9 Afs 70/2008-130). Platí, že z odůvodnění jako celku musí být jasný názor soudu na podstatné aspekty rozhodované věci. Nelze „*povinnost soudu řádně odůvodnit rozhodnutí chápat tak, že musí být na každý argument strany podrobně reagováno*“ (rozsudek tohoto soudu ze dne 25. 3. 2010, č. j. 5 Afs 25/2009-98). Případné dílčí nedostatky či nízká kvalita odůvodnění rozsudku nezpůsobují samy o sobě jeho nepřezkoumatelnost (srov. rozsudek tohoto soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS). Nepřezkoumatelné je takové rozhodnutí, které není způsobilé přezkumu, neboť nelze zjistit jeho obsah nebo důvody, pro něž bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-76, č. 1566/2008 Sb. NSS). Zrušení rozsudku pro nepřezkoumatelnost je proto vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí.

[31] Po posouzení odůvodnění napadeného rozsudku Nejvyšší správní soud konstatuje, že se o nepřezkoumatelný rozsudek nejedná. Je z něho zřejmé, jak městský soud rozhodl, a rovněž z něj jasně plyne, z jakých důvodů městský soud dospěl k závěru o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného v kontextu nutnosti zásadního doplnění skutkových zjištění (nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů).

[32] Stěžovatelova námitka, že městský soud odmítl jakkoli odlišovat mezi *služební pohotovostí* stanovenou v místě výkonu služby nebo na jiném místě podle zákona o služebním poměru a podle zákona o vojácích z povolání, není důvodná. Městský soud pouze stěžovateli vytkl, že se nezabýval jádrem žalobcovy argumentace a jen v obecné rovině se zaměřil na rozdíl mezi *služební pohotovostí* a *dobou služby*. Sám žalobce přitom již v žádosti poukazoval na to, že pro přiznání zvýšeného tarifního příjmu jsou podstatná jiná hlediska, než místo výkonu služby (tedy že okolnost, že služební pohotovost je vykonávána mimo pracoviště, není s ohledem na obsahovou náplň a pravidelné nařizování služební pohotovosti dle jeho přesvědčení rozhodná). Argumentoval například tím, že pohotovost byla nařizována za účelem pokrytí *nepřetržitého provozu* a byla obsahově shodná s náplní *běžného výkonu služby*. Městský soud nezaměňoval ani obě zmiňované úpravy; tento závěr stěžovatel nesprávně dovodil z jeho odkazu na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2022, č. j. 1 As 247/2021-40. Je přitom zřejmé, že městský soud obě úpravy neztotožňuje. V odst 30 odůvodnění napadeného rozsudku uvádí, že „*si je vědom toho, že uvedené závěry Nejvyšší správní soud vyslovil ve vztahu k úpravě obsažené v zákoně o vojácích. Tato skutečnost však nemůže být důvodem, pro který by výše uvedené závěry nemohly být aplikovány i na projednávaný případ*“. Městský soud tedy netvrdí, že jím zmíněná judikatura je na daný případ plně aplikovatelná, nýbrž poukazuje na obecné závěry citovaného rozsudku stran otázky, zda z materiálního hlediska i v době označené jako *služební pohotovost* nebyla reálně vykonávána *služba*; podle něj je pro posouzení oprávněnosti nároku na doplacení ušlého platu nutné posuzovat, zda existuje rozkaz, jímž byla žalobci služební pohotovost nařízena, zda byl dán důležitý zájem služby pro nařízení služební pohotovosti (tedy formální podmínky) a jakou činnost žalobce v době označené jako *služební pohotovost* fakticky vykonával (materiální aspekt).

[33] Pokud jde o tvrzení stěžovatele uplatněné v replice, podle kterého městský soud přehlédl, že žalobce v žalobě argumentoval rozvržením pracovní doby jiného pyrotechnického oddělení (viz odst. [24] výše), je třeba uvést, že žalobce skutečně v žalobě

uvádí rozvržení doby služby, které se týká příslušníků expozitur odboru *munice Pyrotechnické služby*, nikoli *oddělení stálá trhací jáma*; (ostatně shodně jako již v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí; v žádosti o doplatek ovšem své rozvržení doby služby řádně popsal, v souladu s jím vymezeným předmětem správního řízení). Žalobce s ostatními příslušníky *oddělení stálá trhací jáma* vykonávali službu při rovnoměrném rozvržení doby služby od pondělí do pátku od 7:00 do 15:00 hod, kdežto příslušníci *expozitur* vykonávali službu obvykle v jiný čas, od 8:00 do 20:00 hod při nerovnoměrném rozvržení doby služby. Tento zjevný argumentační nesoulad dle názoru Nejvyššího správního soudu nejspíše vyplývá ze skutečnosti, že zástupce žalobce zastupoval v řízeních o žalobách proti rozhodnutím žalovaného řadu dalších příslušníků *Pyrotechnické služby*, povětšinou příslušníků *expozitur odboru munice* (věci vedené u městského soudu např. sp. zn. 17 Ad 11/2022 či 17 Ad 13/2022, 18 Ad 13/2022, Ad 11/2022, u NSS pod sp. zn. 2 As 194/2023, 2 As 106/2023, 6 As 78/2023, 6 As 79/2023 a dalších) a jde jen o zjevnou záměnu skutkového tvrzení v konkrétní věci. Žalobce tedy v skutku v žalobě nereagoval na to, že prvostupňové i napadené rozhodnutí (a též vyjádření stěžovatele) uvádí jiné rozvržení doby služby, a to dle rozkazu ředitele *Pyrotechnické služby* č. 37/2016. Nejvyšší správní soud se však nedomnívá, že by toto pochybení žalobce bylo na překážku projednatelnosti či srozumitelnosti podané žaloby. Meritum věci, tedy tvrzený zastřený výkon vícesměnného režimu služby z důvodu nařizování služební pohotovosti, a v tomto smyslu uplatněná argumentace, jsou v případech příslušníků obou součástí *Pyrotechnické služby* totožné. Žaloba argumentaci v tomto směru obsahovala, pouze se v ní zjevně nesprávně uvádí jiné služební zařazení žalobce a s tím související jiné rozvržení doby služby. Především je ale nutné připomenout, že městský soud zrušil rozhodnutí žalovaného pro nepřezkoumatelnost, jež je vadou, ke které soud přihlíží *ex officio*. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu k tomu v usnesení ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 - 73, 1546/2008 Sb. NSS uvedl, že „[p]ostup z moci úřední [zrušení správního rozhodnutí bez nařízení jednání – pozn. NSS] přichází v úvahu i u vad spočívajících v nepřezkoumatelnosti podle § 76 odst. 1 písm. a) SŘS, a to proto, že nepřezkoumatelnost brání zpravidla věcnému přezkumu a posouzení důvodnosti žalobních námitek.“ Uvedené žalobcovo pochybení proto nemělo vliv na závěr o nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí.

[34] Neobstojí tak ani námitka stěžovatele týkající se porušení dispoziční zásady městským soudem, konkrétně tvrzení, že městský soud za žalobce nepřipustně dotvářel jeho argumentaci. Městský soud pouze překlenul zjevně chybné dílčí skutkové tvrzení žalobce a soustředil se na podstatu jeho argumentace. Pokud měla tato námitka směřovat k jiné části napadeného rozsudku, není to z kasační argumentace zřejmé; stěžovatel totiž neuvedl konkrétní části odůvodnění, ve které k údajnému překročení dispoziční zásady mělo dojít.

[35] Pokud jde o samotné věcné posouzení uplatněných nároků, v posuzované věci žalobce uplatňoval nárok na zvýšení základního tarifu služebního příjmu o 10 % podle § 114 odst. 2 zákona o služebním poměru. Jak již bylo řečeno, žalobce tvrdí, že ačkoliv formálně držel *služební pohotovost*, jednalo se *fakticky* o výkon *vícesměnného režimu*, pročez mu náleží zvýšení základního tarifu služebního příjmu o 10 %. Zdůrazňuje, že stěžovatelem nebyly posouzeny všechny aspekty plánu služeb, zejména z materiálního hlediska.

[36] Naopak stěžovatel tvrdí, že žalobce držel skutečně *služební pohotovost*, přičemž byl-li povolán v jejím rámci k výkonu služby, jednalo se o *práci přesčas*, nikoliv o *směnný režim*.

pokračování

[37] Pokud je v rámci služební pohotovosti příslušník povolán k výkonu služby, pohlíží se na jeho výkon jako na *službu přesčas*. Podle § 54 služebního zákona je za službu přesčas považována *služba vykonávaná nad základní dobu služby v týdnu mimo rámec směn*. Podmínkou pro nařízení služby přesčas je splnění důležitého zájmu služby (§ 54 odst. 2 zákona o služebním poměru).

[38] Námitka, že městský soud nevystihl podstatu sporu, není důvodná. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s městským soudem v tom, že je to stěžovatel, který bez dalšího trvá na formální aplikaci zákona, aniž by důkladně zvážil konkrétní skutkové okolnosti žalobcova případu. Ostatně dle obsahu spisu, který stěžovatel považuje za dostatečný, to ani nebylo objektivně možné. Nejvyšší správní soud, stejně jako městský soud, nevytýká stěžovateli vymezení a výklad ustanovení rozhodných pro předmět řešeného sporu; naopak je patrné, že se stěžovatel podrobně rozhodným zákonným ustanovením věnoval. Odůvodnění jeho rozhodnutí však postrádá aplikaci ustanovení zákona na konkrétní tvrzení žalobce a rezignuje na jejich prokázání (zjištění skutkového stavu věci – § 3 správního řádu).

[39] Městský soud v napadeném rozsudku poukázal na to, že žalobce již v průběhu správního řízení před služebními orgány namítal, že mu (i) byla služební pohotovost nařizována za účelem pokrytí nepřetržitého provozu a že (ii) byla obsahově shodná s náplní běžného výkonu služby. K uvedenému závěru městský soud dospěl zejména na základě žalobcova návrhu na zahájení řízení ve věci žádosti o doplatek služebního příjmu a dále z podaného odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí. V prvním z uvedených podání žalobce popsal rozvržení služebního režimu příslušníku Pyrotechnické služby. V podaném odvolání pak žalobce namítal, že prvostupňovým služebním orgánem bylo nesprávně pracováno s pojmem *služební pohotovost*. Tvrdil, že mezi dobou výkonu služby a služební pohotovostí ve svém důsledku není žádný rozdíl, neboť příslušníkům Pyrotechnické služby je v režimu služební pohotovosti nařizována činnost, která je právě hlavní náplní jejich výkonu služby. S ohledem na shora uvedené tak nelze souhlasit se stěžovatelem, že žalobce uplatnil v řízení před soudem odlišné důvody od těch, které uplatnil v žádosti o doplatek služebního příjmu.

[40] Městský soud také konstatoval, že stěžovatel k uvedené námitce vyložil pojmy *služba* a *služební pohotovost* tak, jak je upravuje služební zákon, a zdůraznil, že služební pohotovost se uskutečňuje mimo dobu služby a je nezbytné ji od výkonu služby odlišovat. Na základě uvedeného měl stěžovatel za to, že služební pohotovost nelze považovat za výkon služby a rovněž ani další směnu. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěrem městského soudu, že žalobci se tímto nedostalo konkrétní odpovědi na uplatněnou námitku o pravidelném nařizování služební pohotovosti a její obsahové shodnosti s výkonem služby.

[41] Žalobce nerozporoval výklad výše uvedených institutů podaný služebními orgány, upozorňoval však na to, že v jeho případě docházelo k obcházení zákona tím, že mu byla nařizována *služební pohotovost*, která měla nahrazovat *víceměnný režim*. Stěžovatel tvrdí, že *výkon služby* je jiný institut než *služební pohotovost*, ve které fakticky žalobce (pokud není povolán) nevykonává službu, ale je pouze připraven na případné nasazení. Stěžovatel však nezohlednil například námitku účelově plánovaného nařizování služební pohotovosti, zcela pomíjející její mimořádný a výjimečný charakter, jakož i žalobcem předestřený obsah

činností výkonu služby přesčas nebo držení služební pohotovosti.

[42] Nejvyšší správní soud považuje za nedůvodnou i námitku související se žalobcovým požadavkem na vyplacení zvýšeného služebního příjmu. Stěžovatel totiž uvádí, že „[z] žádosti i odvolání proti nalézacímu rozhodnutí jednoznačně plyne, že žalobce požadoval doplatek základního tarifu zvýšeného o 10 % (viz § 114 odst. 2 zákona o služebním poměru), neboť má za to, že vykonával službu ve směnném režimu služby, přičemž považoval svoji připravenost v době nařízení služební pohotovosti v místě bydliště za výkon služby“. Stěžovatel ale pominul, že jak ze žádosti o doplatek služebního příjmu ze dne 3. 6. 2021, tak i ze žaloby plynou i další skutečnosti. Žalobce totiž namítal, že služba příslušníků odboru munice Pyrotechnické služby byla zajišťována nepřetržitě 24 hodin denně, sedm dní v týdnu, o víkendech i svátcích, a jednalo se tedy o zastřený výkon služby, neboť na směny navazovala vždy pohotovost dalšího příslušníka (pro podstatu této argumentace není rozhodné, že žalobce uvedl zjevně omylem čas doby služby odpovídající jinému útvaru). Poukazoval tedy na vzájemné střídání příslušníků, uskutečňující se v rámci 24 hodin jdoucích po sobě. I s touto argumentací se měl stěžovatel vypořádat.

[43] Nedůvodná je i námitka, že městský soud nereflektoval § 77 odst. 8 zákona o služebním poměru, protože logikou, která plyne z odůvodnění napadeného rozsudku, by docházelo k porušování rovného zacházení s příslušníky v oblasti odměňování. Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že městský soud zrušil rozhodnutí žalovaného z důvodu jeho nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů. Samotným meritem věci se tak nezabýval (neboť to z povahy věci ani nebylo možné); nebyl tedy ani důvod, aby se jakkoli vyjadřoval k výkladu výše uvedeného ustanovení zákona.

[44] V odst. 32 odůvodnění napadeného rozsudku městský soud uvedl, že rozhodnutí žalovaného je zatíženo ještě další vadou, která brání jeho věcnému přezkumu, neboť dosud nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav věci. Stěžovatel má za to, že zjistil skutkový stav bez důvodných pochybností a že opatřil všechny potřebné podklady pro rozhodnutí. Požadavek soudu je dle jeho názoru nadbytečný a ne hospodárný. S tímto názorem Nejvyšší správní soud nesouhlasí, neboť spisový materiál vskutku neobsahuje podklady, z nichž by plynulo, zda se u žalobce fakticky jednalo o výkon *služební pohotovosti*, anebo šlo ve své podstatě o *výkon služby*, kterým měl být nahrazován *směnný režim*. Není zřejmé, jak se překrývaly služby jednotlivých příslušníků oddělení *stálá trhavá jáma*, zda výkon služby přesčas pouze nenahrazoval výkon služby, a nejasné jsou i další okolnosti, které mohou mít vliv na posouzení věci. Neobstojí proto ani námitka, že z výkazů služeb z EKIS, které jsou součástí spisového materiálu, vyplývá mj. rozsah držené *služební pohotovosti* a také *služby přesčas* žalobce, což má být dostačující pro rozhodnutí o žalobcově žádosti. Kasační soud ověřil, že z tabulek obsažených ve spisu rozsah držené *služební pohotovosti* dovodit nelze, neboť o služební pohotovosti v nich není žádná zmínka. Podle stěžovatele rozsah držené služební pohotovosti v místě bydliště, v níž žalobce žádnou službu nekonal, nemůže nic vypovědět o tom, zda se příslušníci Pyrotechnické služby Policie ČR vzájemně a pravidelně střídali ve směnách. Dle Nejvyššího správního soudu stěžovatel opakovaně rezignuje na materiální posouzení sporu a nezohledňuje konkrétní skutkové okolnosti věci. Jestliže žalobce tvrdí, že nařizováním *služební pohotovosti* docházelo k obcházení zákona, a byl tak zajišťován *víceměnný režim*, je nezbytné, aby stěžovatel tato tvrzení ověřil, což nelze učinit z pouhého rozpisu služeb a výkazů přesčasů žalobce.

pokračování

[45] Dle názoru Nejvyššího správního soudu je z obsahu odvolání i žaloby zřejmé, že žalobce *promiscue* nezaměňoval *výkon služby* s dobou *výkonu služební pohotovosti*, jak to tvrdí stěžovatel, respektive z jeho argumentace nelze usuzovat, že by nárok na doplatek služebního příjmu odvozoval z prosté skutečnosti, že mimo samotný *výkon služby* vykonával i *služební pohotovost*. Je naopak zjevné, že jeho argumentace vycházela z přesvědčení, že charakter činností vykonávaných po dobu nařizované služební pohotovosti byl z hlediska náplně podobný *výkonu služby*, a že služební pohotovost byla jemu i dalším příslušníkům plánovitě nařizována tak, aby došlo k zajištění provozu Pyrotechnické služby v průběhu celého roku 24 hodin denně 7 dní v týdnu.

[46] Nejvyšší správní soud souhlasí s městským soudem i v tom, že ze spisového materiálu neplyne, jaký byl konkrétní obsah činností ve *výkonu služby* a *služební pohotovosti* (respektive i *služby přesčas*); i to jsou přitom pro zjištění skutkového stavu věci podstatné skutečnosti. Aby mohla být nařízena *služební pohotovost*, musí být dán předpoklad *výkonu služby přesčas*. *Služba přesčas* nemůže být vykonávána v rámci rozvržených směn a její nařízení je podmíněno důležitým zájmem služby (§ 54 zákona o služebním poměru). „*Důležitý zájem služby*“ je rovněž výslovnou podmínkou zákona pro stanovení *služební pohotovosti* (§ 62 zákona o služebním poměru). Za *důležitý zájem služby* se podle § 201 odst. 1 zákona o služebním poměru považuje zájem na včasném a kvalitním plnění úkolů bezpečnostního sboru. Jinak řečeno, aby nedocházelo v žalobcově případě k obcházení zákona, je zapotřebí nejen naplnit (formální) zákonné podmínky pro stanovení služební pohotovosti, ale je nutné i materiálně posoudit obsah činnosti, kterou žalobce v rámci nařízené služební pohotovosti vykonával, tzn. zda na *službě přesčas* (obsahu činnosti) byl opravdu důležitý zájem a zda měla povahu výjimečnou, nahodilou, předem jen obtížně předvídatelnou, anebo zda se tato činnost naopak rovnala běžné náplni *výkonu služby*, kterou by bylo potřeba zajistit vícesměnným režimem.

[47] Plyne-li ze zákona, že *služební pohotovost* se stanoví pouze v důležitém zájmu služby, je třeba, aby takovýto zájem byl v konkrétních případech doložen a aby z okolností bylo patrné, že nejde o faktické nahrazování *vícesměnného režimu* služební pohotovostí. Pokud tedy zákon stanoví, že výkon služby přesčas je podmíněn účelem splnění důležitého zájmu služby, mělo by být v odůvodnění správních rozhodnutí uvedeno, jakou konkrétní činnost žalobce v průběhu *služby přesčas* vykonával. Jedině tak mohl stěžovatel vyvrátit námitky žalobce, že *služební pohotovost* a *služby přesčas* sloužily jako *vícesměnný režim*.

[48] Stěžovateli lze přitakat v tom, že žalobce sdělil, že v případě *služební pohotovosti* vyčkával na pokyn k přesunu a že to je podstatou institutu služební pohotovosti. S tvrzením, že se v podstatě jedná o podobnou činnost, jako kdyby vykonával službu, se již ale stěžovatel nevypořádal. Městský soud tedy správně trval na posouzení materiální stránky doby výkonu pohotovosti. V této souvislosti Nejvyšší správní soud upozorňuje, že *nevyplyvá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o ně mž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 (§ 3 správního řádu)*. Z § 50 odst. 2 správního řádu dále plyne, že *podklady pro vydání rozhodnutí opatřuje správní orgán*. Jestliže to nemůže ohrozit účel řízení, může na požádání účastníka správní orgán připustit, aby za něj podklady pro vydání rozhodnutí opatřil tento účastník. Nestanoví-li zvláštní zákon jinak, jsou účastníci povinni při opatřování

podkladů pro vydání rozhodnutí poskytovat správnímu orgánu veškerou potřebnou součinnost. Tvzení, že to měl být žalobce, kdo měl doložit a prokázat, že musel v době nařízené služební pohotovosti nějakou činnost konat, je mylné. Primárně měl stěžovatel zjistit skutkový stav tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti. Žalobce byl povinen *tvrdit*, co v souvislosti s plněním služebních povinností konal; *prokazování*, zda tomu tak bylo, je již primárně věcí správního orgánu, kterému by měl žalobce poskytovat potřebnou součinnost. Pokud by šlo vskutku materiálně o plnění služebních povinností, mělo být konání žalobce předmětem příslušných služebních evidencí, takže potvrzení nebo vyvrácení žalobcových tvrzení by mělo být (za jeho součinnosti) možné.

[49] Nelze tak považovat za důvodnou ani námitku nezákonnosti, které se městský soud měl dopustit vyslovením závazného právního názoru v odst. [36] odůvodnění napadeného rozsudku, podle kterého bude na stěžovateli, aby se zejména „*zabýval podstatou argumentace žalobce ve vztahu k jeho žádosti o doplatek služebního příjmu, tj. v potřebném rozsahu doplnil dokazování tak, aby se následně mohl posoudit, jakým způsobem probíhal výkon služební pohotovosti žalobce a dalších příslušníků odboru munice v dotčeném období, resp. jakým způsobem probíhalo plánování a nařizování služební pohotovosti, zda byl tento postup v souladu s podmínkami stanovenými zákonem č. 361/2003 Sb., jaký byl charakter činností vykonávaných v rámci plnění služební pohotovosti, zda se tyto činnosti shodovaly s výkonem běžné služby (případně v jakém rozsahu se lišily). Na základě provedených zjištění pak vysloví a přezkoumatelným způsobem odůvodní, zda tyto okolnosti měly vliv na faktické rozvržení doby služby žalobce, a v návaznosti na tyto poznatky znovu posoudí důvodnost žádosti žalobce o doplatek služebního příjmu*“. Městský soud správně a řádně vymezil předmět sporu a dále uvedl, z jakého důvodu jsou uvedené okolnosti, k jejichž zjištění byl stěžovatel zavázán, stěžejní pro nyní řešený spor.

[50] Stěžovatel v kasační stížnosti rovněž namítá, že nelze směšovat pojetí *služební pohotovosti* ve smyslu zákona o služebním poměru a *pracovní pohotovosti* ve smyslu zákoníku práce. Tuto argumentaci stěžovatel směřuje k žalobcovu odkazu na rozsudek SDEU ve věci *Ville de Nivelles v. Rudy Matzak*. Z rozsudku SDEU mj. plyne, že „*určujícím faktorem pro přiznání kvalifikace 'pracovní doba' ve smyslu směrnice 2003/88 je skutečnost, že pracovník je povinen se zdržovat na místě určeném zaměstnavatelem a být mu k dispozici, aby mohl v případě potřeby okamžitě vykonat příslušný úkol. Tyto povinnosti, které znemožňují dotčeným pracovníkům zvolit si místo pobytu během doby pohotovosti, je totiž třeba považovat za spadající do výkonu jejich povinností*.“ SDEU zhodnotil, že „*za těchto podmínek je třeba vykládat pojem 'pracovní doba' stanovený v článku 2 směrnice 2003/88 v tom smyslu, že se vztahuje na situaci, kdy je pracovník nucen strávit dobu pohotovosti v místě svého bydliště, být k dispozici zaměstnavateli a být schopen se do 8 minut dostavit do místa práce*.“ Žalobce v uvedené souvislosti tvrdil, že vzhledem k tomu, že držel služební pohotovost neúměrně často a v rámci držení služební pohotovosti musel být neustále „*v pozoru*“, neboť měl povinnost v krátkém čase (do 15 minut) reagovat na kontakt, docházelo k výraznému zásahu do jeho osobního a rodinného života. S touto argumentací se stěžovatel v napadeném rozhodnutí nevypořádal. V dalším řízení tak bude úkolem správních orgánů v souladu se závazným právním názorem vyjádřeným v rozsudku městského soudu důkladně zdůvodnit své závěry ohledně namítané judikatury, a to v kontextu konkrétních okolností případu žalobce.

pokračování

[51] Podklady předložené žalobcem v řízení o kasační stížnosti bude třeba vyhodnotit a případně využít v dalším řízení před správními orgány; dokazovat jimi před Nejvyšším správním soudem nebylo v této fázi třeba.

[52] Z výše uvedeného vyplývá, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[53] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Přesně naopak je tomu u procesně úspěšného žalobce.

[54] V řízení o kasační stížnosti žalobci vznikly náklady v podobě odměny jeho zástupce JUDr. Jiřího Nováka, advokáta. Odměna zástupce činí za dva úkony právní služby (vyjádření ke kasační stížnosti a replika k vyjádření žalovaného) částku 2 x 3100 Kč [§ 1 odst. 1, § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů]. Zástupce žalobce již byl s věcí seznámen, proto nebylo důvodu přiznávat odměnu za převzetí případu a přípravu zastoupení v řízení o kasační stížnosti. Náhrada hotových výdajů pak činí 2 x 300 Kč (§ 13 odst. 4 vyhlášky). Protože je zástupce žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, odměna se dle § 57 odst. 2 s. ř. s. zvyšuje o částku odpovídající této dani, tedy o 1428 Kč. Náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti tak činí celkem 8 228 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. srpna 2024

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu